

Skäret

Säsongen 25/26

Medlemsblad för LÅNGFÄRDSSKRIDSKOR
i Friluftsförbundet Huddinge-Hägersten
- det bästa i längden!

April 2026

Årgång 31

☎ 073-646 6198

E-post: huddinge-hagersten@friluftsforamjandet.se

Arrendatorsvägen 2 B, 141 62 Huddinge

Hemsida: www.friluftsforamjandet.se/huddinge

FRILUFTS
FRÄMJANDET

Medlemsblad för Långfärdsskridsko i
Friluftsförbundet Huddinge-Hägersten lokalavdelning.

- Utsändes till innehavare av säsongskort 25/26

Ansvarig utgivare: Rune Lindqvist
Utkommer: 1 nr/år. Våren.

**FRILUFTS
FRÄMJANDET**

HUDDINGE-HÄGERSTEN lokalavdelning

KANSLI

Arrendatorsvägen 2 B
14162 Huddinge

Organisationsnr
812800 - 2287

Telefon 073-646 6198

E-post huddinge-hagersten@friluftsfremjandet.se

Hemsida www.friluftsfremjandet.se/huddinge

Plusgiro 14 35 35 - 3

Bankgiro 5763-7209

Swish 123 196 0616

Grenledare | långfärdsskridskor

Rune	Lindqvist	HUDDINGE	☎ 0709520223
Birgitta Nordin-Wahlström		SEGELTORP	☎ 0704830148
Åsa	Segeberg	HUDDINGE	☎ 0761350242
Sven	Claug	SEGELTORP	☎ 0727110930

Ledare långfärdsskridskor

Olle	Berg	STOCKHOLM	☎ 0702296767
Olivier	Bouju	SEGELTORP	☎ 0765424005
Britt	Fahlen	HUDDINGE	☎ 0703865116
Bo	Fahlén	HUDDINGE	☎ 0706746136
Ove	Håkansson	STOCKHOLM	☎ 0703715352
Hans	Kjelleryd	SEGELTORP	☎ 0706003517
Helene	Lindahl	HUDDINGE	☎ 0733266544
Ingemar	Lyrberg	HANINGE	☎ 0706171701
Jan-Olov	Karlsson	HÄGERSTEN	☎ 073985925
Kristina	Löwenberg	SKOGÅS	☎ 0707863036
Leif	Löwenberg	SKOGÅS	☎ 0705166543
Magnus	Petersson	ÄLVSJÖ	☎ 0736665022
Hannes	Theander	SKOGÅS	☎ 0737033314

Skridskoåret

2025 - 2026

Vilken konstig säsong!

Man kan väl sammanfattningsvis säga att det var länge sen som vi hade så mycket is men samtidigt blev det ovanligt få turer.

Förra säsongen dröjde det länge innan vi kom i gång så glädjen blev ju stor när isen i höstas lade sig på premiärsjöarna redan i mitten av november, med hopp om en lång och fin skridskovinter. Redan 27 november åkte nio åksugna skrinnare 15 km kors och tvärs på Öran. Vi ledare hade rekat dagen innan så vi visste att isen höll!

En fin premiär, men tyvärr blev det inget mer förrän en bit in i januari. Värmen kom först tillbaka och sen snö, massor av snö, som tyvärr gjorde att inte ens de plogade banorna fungerade. Snön föll fuktig. Sen blev det kallt och snölagret frös fast i isen så att plogen inte klarade att skrapa bort det understa lagret. Fint för skidföret men en katastrof för skridskoisarna.

Normalt sett brukar ju snön stöpa på en dryg vecka men icke så denna säsong! Varje morgon man tittade ut låg snön kvar oförändrad. Varför kan

man fråga sig. Stöpningen beror ju på att vatten tränger upp genom sprickor i isen pga varierande lufttryck eller genom regn eller hög luftfuktighet uppifrån som tynger ner isen så att vattnet kommer upp och fryser men nu landade ett stabilt högtryck över Stockholmstrakten som effektivt skyddade snölagret.

Vi fick lita på nyfrysta isar och eftersom kylan höll i sig erbjöd sig fina skridskomöjligheter på ytor där det var länge sen vi åkte. Mälaren först, sen vikar i Saltsjön och till slut även större fjärdar som Vålaröarkipelagen, Erstaviken och Ingaröfjärden.

Det hann bli en hel del fina turer trots allt Totalt utlyste vi fyra turer i grupp 6, dvs rena nybörjarturer, 13 i grupp 5 och 7 i grupp 4, på 17 åkdagar. 157 medlemmar löste säsongskort och jag hoppas att alla åtminstone fick uppleva några fina skridskodagar. Dessutom övande vi plurr en gång vid Flottsbro och en gång på Drevviken med ett trettio-tal kloka skrinnare som alla var överens om att det är en mycket nyttig övning och inte alls så läskigt som man tror.

Med tanke på att vi fina säsonger kommer upp i ett 40-tal turer och att det kan vara flera samma dag framstår säsongen som medioker, men tar man med i beräkningen att vi åkte fler turer på Mälaren och Saltsjöis än på småsjöar så känns det svårt att klaga!

Målsättningen inför säsongen var att vi skulle erbjuda flera nybörjarturer för att få flera som gått kursen på hösten att komma igång på naturis. Det lyckades vi med samtidigt som en strävan också var att få till lite fler något snabbare turer. Det finns ganska många deltagare som åker i grupp 5 på våra turer men som definitivt klarar grupp 4 och några även grupp 3. Vi har ju nu också flera unga raska ledare som gärna tar lite snabbare grupper.

Isen var ju tjock och väl bärig mest hela vintern så vi hoppades att bara det kommer en regnskur så kommer Drevviken Ormlången och liknande fina insjöar att erbjuda fina förhållanden igen. Men icke. När kylan plötsligt vek sig blev det i stället så varmt att stöpis, som ju inte tål så mycket, blev ytmjuk nästan direkt och protesterade mot alla försök till skridskoåkning.

Vi hann dock med en avslutande tur både på Trehörningen och Ormlången

som lockade hela 25 deltagare i grupp 5, då vi ägnade oss åt att berätta om när landshövdingen spökade innan hon blev begravd nere vid sjön och om när farfar satt i bunkrarna och väntade på ryssarna i korvförsvaret.

Vad jag mest minns från den dagen är att det fanns förrådiska ytor med överis som oftast bar och var åkbara men inte alltid.... Ingen skadade sig i alla fall och vi var f.ö helt förskonade från skador och plurr den här säsongen på utlysta turer.

Trehörningen dagen efter blev en fin avslutning på en säsong som trots allt bjöd på många fina stunder på isarna och fikaraster på lika fina öar.

Vi ses i höst

Rune Lindqvist

Vi brukar säga att vi åker 2-3 mil i grupp 5...

... och ibland kanske lite längre, men det händer att allt är så härligt att man bara inte vill gå av isen och då kan det bli betydligt flera kilometer, som vid den här turen på Gripsholmsviken och upp mot Prästfjärden, då man hann hela. 61 km.

Sven skrev så här:

Vi ville att det aldrig skulle ta slut men nu var det ju utlyst som en grupp 5 så då måste man ju sluta nån gång. Vi blev 5 deltagare till slut som ville åka i solen. Tyvärr noterade en deltagare vid ankomst till Taxinge att vandringskängorna var nedpackade istället för skridskokängorna - det var bara att vänta på bussen tillbaka till stan - trist!

Vi övriga fyra blev glada över den hårda isen utan någon som helst överis direkt vid Taxinge. Vi startade lite mjukt men satte snart Mälsåker som mål men när vi provat isen ett tag så sa vi att vi testar att åka in mot Mariefred och vi blev glatt överraskade av att den

isen också var hård och fin, så det blev traditionsenlig fotografering framför slottet.

Vi fortsatte upp till Rävsnäs för första fika i sol och lä. Därefter tog Hans över och vi tog oss upp till Mälsåker och sedan vidare till Tegelskär för andra fika, igen i sol och nu hade det mojnats så vi behövde inte ens sitta i lä.

Sedan ner mot Ridösundet där vi stannade till, inte långt från Pilskär, och vi fick göra en portal för Hans som nådde sina 100 mil - Grattis Hans!

Sen tog vi västra sidan av Obygdön och när vi kommit förbi den kände vi att vi ville fortsätta lite till så vi rundade Älgön tillbaka till Taxinge.

Fantastisk dag med sol och väldigt lite vind med hårda isar där slukhålerna var lätta att se. Väldigt avslappnad åkning där vi inte hittade några svårigheter utan bara åkte omkring och mös mest hela dagen.

Tack gruppen för en underbar dag och tack Hans för ledandet, nu kan du snart hissa flaggan.

Deltagare:

Sven Claug, Hans van Zwol, Britta Van Zwol Johansson, Krzysztof Maleck

Bästa turen

Det blir för det mesta snarast bättre än man trott och även om snö eller överis sabbar turen så kan man alltid se tillbaka på en trevlig fika med fönsterbord!

Men. Vi har ju inte kunnat åka på havsis på ett par år om man räknar bort några stapplande skär på den nästan insjösöta Kalvfjärden.

Med tanke på hur snabbt klimatet ändrar sig (läs tex Bosses minne från en skärgårdstur för inte så där förskräckligt länge sen) så hade jag nog nästan gett upp hoppet om Saltsjöturer Men i år blev de flera.

Min favorit var turen till Napoleonviken. Isen var ju slät och lättåkt så bara att skrinna 100 m från bryggan och fortsätta glida på glanskis som sträcker sig så långt ögat når (okej, nästan i alla fall). Att man längtat efter det i flera år räcker för att lyckohormonerna skall svämma över.

Vi började med att skrinna österöver ner mot inloppet till Dalarö och hittade ett ovanligt isfenomen: Ett dike i isen med jämna fina kanter. Inte som en råk med avbrutna isytor utan slipade

och fina Vi blev så överraskade att två åkare vurpade i rena förvåningen. Vi såg ett fåtal liknande formationer under resten av dagen men var nu förvarnade och stod på benen.

Vid södra änden av Härsön, som på sin norra sida har en fin båthamn, vände vi norrut och följde den mäktiga klippstranden. Det fanns små drevsnöfläckar med alla var lätta att runda.

Mellan Härsön och Ägnö finns några fina små öar man kan runda, men här var det tunt i sunden eftersom det nog varit lite strömt, så vi avstod och skrinade vidare in i Napoleonviken, en av skärgårdens mest populära allvädershamnar, välkänd bland oss segelbåtsnördar. Där finns även en klättringsbar bergshöjd med fantastisk utsikt över skärgården.

Väl här ägnade vi oss åt att utreda frågan om varför viken heter som den gör. Var Napoleon verkligen här?

Ja och nej. Napoleon I, han som krigade, var aldrig här, men han hade en brorson som blev Napoleon III - och hans son som var tänkt att bli Napoleon IV var faktiskt här, men han

blev aldrig kejsare. Han dog nämligen ganska ung i Zulukriget i Afrika, ett av alla krig där europeer givit sig på lokalbefolkningen.

Han borde ha ägnat sig åt långfärdsskridsko i stället!

Det gjorde vi och fortsatte i lätt men ökande motvind upp mot Solsidan innan vi vände åter i ett härligt medvindskör till Trinntorp och bilresan hem, nöjda och glada efter en fin dag på isen och glädjen över att åter ha fått åka på milsvida skärgårdsisar.

Rune Lindqvist

Glimtar från säsongen 1986-87

Bosse Fahlén har fört anteckningar över skridskoturer genom åren. Där finns intressanta noteringar.

Bosse berättar:

Förvintern -86 blev det inga turer beroende på avsaknaden av isar. Premiären blev den 3 januari, en ren ledartur på Värtan och Askrikefjärden!! Grått väder med tilltagande nordlig vind. 2-4 cm snö på i stort sett bra is. Smärre partier med skravelis resp uppsaltning. 10-15 grader.

Dagen därpå åkte vi från Kungsängen via Ormsundet till Hässelby. Sedan fortsatte det med i huvudsak turer på havsis, endast avbrutet av någon tur på Mälaren. Endast 2 veckoslut utan skridskor på fötterna. Havsisturerna var inte fy skam, eller vad sägs om skärgårdarna syd Trosa, utanför Landsort, Mysingen och utsidan om Ornö.

Turen den 14 mars är värd att återges. Per Sandström, Rune Wassén, Britt Fahlén och jag åkte kl 8 från Huddinge med SL-bussar till Dalarö, färjan till Ornö och landvägen ner till Sundby i södra änden. Dimmigt och 3-4 plusgrader vid starten.

Efter ca 45 minuters åkning var vi ute vid Huvudskär, där vi rastade. En liten virre och en sönderslagen termos senare, fortsatte vi utomskärs norrut. Dålig sikt och en hel del sönderbruten is i travar, 6-7 cm höga trappsteg. Lunch 2 intogs på Biskopsön.

Uppe vid Brand började Per få bekymmer med kramp i benen (ramlade flera gånger). Vi tänkte runda Brand. Av misstag blev det även Södra Skärgården, där vi körde fast i snön.

Vi fick vända en bit och blev lite tidspressade, men hann fram till Skarprunmaren där Vaxholmsbolaget hade en sk ishamn. Många skridskoåkare väntade.

Ombordstigning i den ordning vi anlät, vilket medförde att vi och ett 15-tal åkare inte fick plats. Skepparen var omutlig, och rådde oss att promenera söderut.

Vid Långvik på Runmarö hämtade en inringd färja oss och transporterade oss till Stavsnäs. Där väntade en omdirigerad SL-buss, som tog oss motorvägen intill Slussen. Vi ankom Huddinge kl 20, dvs efter 12 timmar, varav 5 på skridskor.

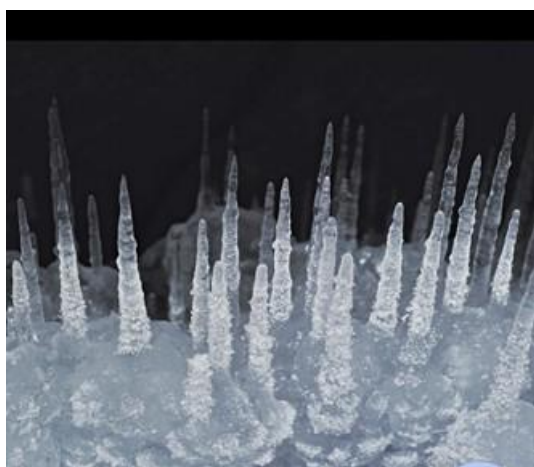
5 april blev sista turen för säsongen och den startade från Källvik, mellan Trosa och Nyköping. 4 minusgrader och riktigt bra isar. Vi åkte ut söder om Lacka och rundade de yttersta skären vid Garkast. Fortsatte söder om Hartsö-Enskär in mot Tvären. Här blev isen sämre, solen sken och det blev jobbigt i solvärmnen. Fick promenera vid Sävsundet, men nådde målet vid Källvik efter ca 5 miles åkning.

Bosse Fahlén

Konstig is

Vi fick ett mejl från vår nye ledare Hans van Zwol som under en skridskotur träffat på konstiga spetsiga isfenomen.

Det ser ut som något spetsigt föremål blivit belagt med ett lager is och sticker upp från isytan. Han hittade dessutom en förklaring på Wikipedia om hur detta fenomen går till.

Isspikar, som de kallas, är ju ett ganska sällsynt fenomen, och man blir lika förvånad varje gång de dyker upp. Hur kan naturen fixa dessa konstiga skapelser? Isspikar kan man se som enstaka objekt men det händer att stora ytor är fyllda av taggarna ungefär som en igelkottshud.

Jag har inte upplevt att de hindrar åkningen ungefär som överis utan de bryts lätt när man åker, även om det känns som ett helgerån att sabba denna märkliga företeelse.

Vad har då Wikipedia att förtälja?

Det krävs vatten som samlas i ojämnheter i isen vid tex regn. Ett övertryck uppstår och lite vatten trycks ut genom en mindre ofrusen del av ytlaget. Detta vatten fryser till utifrån och inåt så att ett rör bildas. Genom det röret trycks mera vatten upp och ut så att röret förlängs. Så småningom fryser allt till och tillväxten upphör, men spiken står kvar

Wikipedia har inget närmare besked i frågan, men det är väl sannolikt att temperatur, fuktighet och vind måste vara optimala för att det skall funka och hålet inte skall frysa till direkt, men det är väl därför fenomenet är så ovanligt. Det är ju inte alltid man kan lita på Wikipedias sanningshalt, men någon bättre förklaring har jag aldrig hört, och enligt samma källa har det funkat vid laboratorieexperiment

Håll utkik! Isarna bjuder på märkliga skådespel ibland!

Rune Lindqvist och Hans van Zwol

Mina drömmars skärgård

Att få åka skridskor i Vålarös skärgård har legat på min "bucket list" en längre tid. Där har jag som barn sprungit barfota på varenda klippa, stått längst ut på en udde med kastspöt eller dykt efter musslor.

Jag har faktiskt också åkt skridskor i skärgården men det måste ha varit i början av 70-talet på hockeyrör så det var länge sedan. Jag har varit tillbaka flera gånger i denna fina skärgård men då har det varit med båt eller kajak.

Så nu när chansen fanns att få åka skridskor här igen måste vi ta den, men kvällen innan utlyst tur föll det tung blötsnö - skulle det gå att åka? Planen var att ta våra bilar ner till Ånga, åka i medvinden mot Studsvik och ta bussen tillbaka till bilarna.

Väl nere på isen så lyste solen och vinden var knappt märkbar men ett litet snötäcke låg där som ett eventuellt hinder. Dock märkte vi snabbt efter några få skär att det snöat mycket mindre här nere i Sörmlands skärgård än i Segeltorp.

Jag som var så sugen på att få åka här märkte knappt av snön utan bara njöt av vädret och omgivningarna. Men faktum är att även deltagarna tyckte att de få millimeter snö som låg inte var något större hinder.

Jag var så entusiastisk över att få åka här så planen att bara åka medvind skrinslades snabbt och vi startade i lite lätt motvind ut mot Örsbaken.

Därefter utforskande av fina kobbar och skär mot Ledskärs fyr, lite iskant som alltid är spännande, fortsättning utanför Risö och bort till lunchstället som jag som barn kallade "Lagunön". Den känns inte lika spännande längre då vattenkvalitén inne i lagunen inte är så trevlig och nu på vintern inte badbar. Men att drömma sig tillbaka till de dagar när man på sommaren kunde bada där inne i vatten som var 25 grader medan resten av havet höll 18 grader är väldigt fint.

Efter lunch tog Pontus över och ledde gruppen runt Risö och vidare mot Stendörren och Studsvik, och själv åkte jag längre bak och bara tittade och njöt.

Vålarö skärgård är min drömmars skärgård - jag kommer tillbaka i sommar, paddlande.

Sven Claug

Mina skridskor

På 50-talet, när jag tog mina första skär spolade kommunen lekparken i närheten och där låg isen sen hela långa vintern till alla ungars glädje.

Grillorna på bilden är väldigt lika mina första. Vi kallade dem för spiskrokar. Man hade en nyckel med vilken de skruvades fast på pjäxorna där fram och remmen höll ner hälen. Någon som känner igen sig? Lägg märke till den korta radien på skenan. Det gick lätt att svänga! Dessutom var skridskorna i stort sett outslitliga och räckte för många syskon.

Nästa steg var halvrör som funkade ungefär på samma sätt men stommen som håller skenen var rörformad och kunde då göras lättare med mindre tyngd. Dessutom ansågs de inte som småbarnsskridskor, vilket ju var viktigt.

Jag och mina kompisar tittade ju avundsjukt på äldre grannars helrör dvs skridskor med integrerad sko, vilket var det ultimata statusobjektet i kompisgänget. Så småningom fick jag överta ett par som tre syskon flitigt använt. Dom var ju givetvis utslitna och helt lealösa men det begrep jag aldrig utan kavade på med vinglande skär.

Sen dess har jag stort medlidande till alla ni som kommer till Visättra och tror att ni inte kan åka skridskor när det i själva verket beror på dålig utrustning!

Under alla år innan jag skaffade egna skridskor förekom det dessutom aldrig att grillorna slipades. Sånt begrep man inte.

På 70-talet började långfärdsskridskor bli modernt. Scoutrörelsen tog fram en byggsats med aluminiumplatta och härdad skena som dom sålde för 35 kronor så jag slog till. Mina gjorde jag 51 cm långa och det var ändå kortare än många andra.

Jag har sedermera moderniserat dem med nya bindningar som passade mina nya pjäxor. Skenan måste ha varit ganska hård eftersom det gick åt fler bågfilmsblad för att såga av den. På dessa körde jag nog i 10 år men så småningom blev det modernt med löshäl så jag bytte grillor.

Förutom bindningen skiljer dom sig åt på flera sätt. Dom nya har smalare skena, och glider lättare utom på ytmjuk is då de gamla var bättre! Dom är lättare och det började dessutom dyka upp kortare skridskor med foten placerad mera mitt på skridskon. Tidigare stod man alltid med hälen längst bak för att flyta över ojämnheter bättre.

Jag tänkte nog att jag inte skulle skaffa några fler skridskor men så deltog jag på en konferens där man kunde testa nya grillor i olika längder och slipningar. Jag provade och upptäckte att tvärs emot vad jag trott var de nyare lättare att hålla balansen på och svänga med. Mina dåvarande hade jag slipat väldigt många gånger med följd att för lite kvarstod av skenan så de var svåra att slipa.

Eftersom det inte var någon katastrof om jag sabbade grillorna tog jag fram vinkelslipen och kapade av 6 cm och slipade sen skenan till kortare radie. Konstigt nog funkade det. Dom är nu 41cm vilket räcker, lättsvängda och väger 1040 g jämfört med mina hembygda som vägde 1400 g. På dem körde jag med slalompjäxor i läder som vägde över 2 kilo men man var ju ung och stark! Idag finns ju kängor under kilot. Nosen är ju mera trubbig men jag har ännu inte stupat på någon ojämnheter i isen.

Egentligen går det att åka på alla grillor, men är man nörd som jag finns det alltid något nytt att testa!

Rune Lindqvist

Vill du veta vad som är på gång?

Besök regelbundet vår hemsida
för att se vårt aktuella utbud av aktiviteter
www.friluftsfremjandet.se/huddinge

Kompletteringar och nya aktiviteter läggs kontinuerligt ut på hemsidan.

FRILUFTS
FRÄMJANDET

HUDDINGE-HÄGERSTEN LOKALAVDELNING
Arrendatorsvägen 2 B
141 62 HUDDINGE
Tfn 073-646 6198